

Szerkesztési iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybcskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 125. szám.

Szerda, május 31.

Előnyomulásunk Olaszországban.

— Elfoglaltunk egy újabb páncélerődöt és több magaslatot. —

Budapest, május 30. A „Torontál” eredeti távirata (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.
Olasz hadszintér:

Tegnap hatalmunkba került a Punta Corbin páncélerőd.

Arsieretől nyugatra csapataink kierőszakolták az átkelest a Posina patakon és birtokukba kerítették a déli parton emelkedő magaslatokat.

Az olaszoknak a Bettaletől délre fekvő állásaink ellen irányuló négy heves támadását visszavertük.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Orosz hadszintér.

Budapest, május 30. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.
Orosz hadszintér:

Élénk tűzérési harcok folynak Bessarábiában és Wolhyniában.

Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Délkeleti hadszintér.

Budapest, május 30. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.
Délkeleti hadszintér:

Csend uralkodik.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései.

Nyugati hadszintér.

A németek előnyomulása Verdunnél. — Több mint ezerháromszáz új francia fogoly.

Budapest, május 30. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 30.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

A Labassée csatorna és Arras közötti arcvonalon élénk tüzelés volt.

Lens és külvárosal élénk tűz alatt álltak.

Tahuretől délkeletre gyenge ellenséges előretöréseket megghiusítottunk.

A háromszáznégyes magaslatról egész a Maasig terjedő szakaszon fokozott harci tevékenység volt.

A Bois de Corbeauxtól és a Cumieres erdőtől délre német csapatok egész kiterjedésükben elfoglalták a francia állásokat.

A Mort Homme déli csúcsa és Cumieres falu között sebesületlen foglyokban harmincöt tisztet köztünk több törzstisztet és egyezerháromszáztizenhárom főnyi légénységet szállítottunk be.

Cumieres falu ellen intézett két ellentámadást visszavertük.

A Maastól keletre helyi előnyomulás által megjavítottuk a th'aumonti erdőben újonnan elfoglalt harcvonalat. A kölcsönös tűz itt időnként a legnagyobb hevességet érte el.

Repülőink tegnap este Ostende előtt, megfigyelés szerint eredményesen megtámadták egy ellenséges torpedózuzorajt. Egy ellenséges kétfedelűt légharc után St. Eloisnál lelőttünk. A repülőgépet tüzérségi tüzellel megsemmisítettük.

Keleti hadszíntér.

Budapest, május 30. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 30.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Lipsktől délre német osztagok a Searán át előrenyomultak és egy orosz sáncállást elpusztítottak.

Balkán hadszíntér.

— Német és bolgár haderők megszállták görög területet. —

Budapest, május 30. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 30.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Balkán-hadszíntér:

Német és bolgár haderők abból a célból, hogy az entente csapatok által szándékolt megépítés ellen biztosítsák magukat megszállották ebben az összefüggésben fontos Struma menti Rupel szorosot. A gyenge görög őrségeket visszavonulásra kényszerítették. Egyébként a görög felségjogok sértetlenek maradtak.

Az olaszok bűnhődése.

— május 31.

Az olaszok jajveszékelése már az eget ostromolja. A sors büntető keze hamar utólérte őket s most szívszorogva kérnek segítséget azoktól, akik magok is a legnagyobb bajokkal küzdenek. Mivelhogy az olaszok az ország területi egységének helyreállítását idegenek győzelmének köszönhetik, most is azt szeretnék, ha helyettük mások győznék le Ausztria-Magyarországot. De arra, ami sikerült 1859-ben és ami megismétlődött 66-ban, ezúttal hiába várnak.

A franciák és a németek most önmagukkal is eléggé el vannak fogva. Csak az orosz könnyorülhetne valahogy a bajba jutott Olaszországon, de az orosz csak akkor kezd majd új offenzívába, ha egyáltalán lesz még kedve és ereje az efféle vállalkozásra, amikor azt a maga érdekei tekintetéből is jónak látja.

Hiába hivalkodik az olasz sajtó azzal, hogy Cadorna az oroszok megsegítése okából kezdte meg a múlt évi májusi offenzívát; ezen állításnak legkevésbé Szentpétervárott adnak hitelt, ahol jól tudják, hogy kizáróan a „szent önzés” készítette az olaszokat a régi szövetséges álnok módra való megtámadására. De tudják Szentpétervárott azt is, hogy az oroszok közép-tengeri és a délszlávok adriai aspirációinak éppen Olaszország a legkonokabb ellensége. Hisz a legrutább önzésből, még Nikitát és Montenegrót is cserben hagyta Olaszország, mely most mégis szláv segítségért esdekel.

És számíthat-e segísége a szövetségesei és a semlegesek által egyaránt lebecsült Olaszország az élet-halál harcot vivő Franciaország részéről s mit várhat a háborúra még teljesen föl nem készült Angliától? Nem sokat várhat egyikőtől sem.

Elsősorban azért, mert a két állam nem rendelkezik könnyen nélkülözhető fölös csapatokkal, másrészt pedig Cadorna a leghatározottabban megtagadta szövetségeseinek a segélynyújtást akkor, amikor Ausztria-Magyarországnak egy éves de-

fenzívája lehetővé tette volna olasz csapatoknak a montenegrói, a flandriai vagy a szalonikii harctérre való küldését.

Éppen csak a stratégiai szempont, vagyis az a körülmény, hogy Olaszország legyőzése esetleg végzetesen befolyásolhatná az entente többi harctereit is, eredményezhetné, hogy a szövetségesek segítségére siessenek a bajba jutott Itáliának.

Ámde az olasz háboru kezdettől fogva osztrák-magyar—olasz párbajnak tekintett. Ennek minősítették az olaszok maguk is és épp ezért utólagosan sem lehet azt szerves kapcsolatba hozni a nyugati és az északi harcterekkel. Még a szalonikii frontra sem volt befolyással az olaszoknak szent önzésből eredő háborúja.

A rohamléptekben közeledő végzetet az olaszok el nem kerülhetik. Kéthetes offenzíváknak eredményei valóban csodálatra méltók. Eleve is biztunk akciónk sikerében, de hogy támadásunk ereje ilyen hamar fogja leteperni az ellenséget, arra a legnagyobb optimisták sem lehettek elkészülve.

Alig néhány nap alatt nemesak Tirolt és a karintiai határt tisztítottuk meg az ellenségtől, hanem győzelmes hadaink messze járnak már olasz földön s egymásután foglalják el a támszempontokat és utakat elzáró erődöket. A legújabb sikerek után pedig feltartóztatlan lendülettel közelednek a síkság felé.

A diadalmas előtörésben a trónörökös csapatai buzdító példával járnak elől és az egész vonalon megnyilatkozó harci kedv nemesak területi hódításokat szerzett nekünk, hanem gazdag zsákmányt is foglyokban és ágyukban.

Az olaszok méltó bűnhődése tehát már utban van.

HIREK.

— **Katonai kitüntetések.** A király Micsin Tivadar 29. gy-ezredbeli tart. hadnagyot a legfelsőbb elismeréssel tüntette ki.

Maszits Péter és Mihalcs Jenő 29. gyalogezredbeli őrmestereknek pedig a

koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

— **A dr. Dellimanics-alap.** A dr. Dellimanics Lajos hadjárvaalpra történt 12461 koronás adomány közlésének részletezésénél kimaradt Mayer Henrik, továbbá a Hiller-Steinitzer és Társai cég 100—100 koronás adománya, amit most itt pótlólag közlünk.

Itt említjük meg, hogy Deutch Emil 50 koronát adományozott a dr. Dellimanics-alapra.

— **Adomány.** Wambach Éva Begaföröl 20 koronát, a Bégaszentgyörgyi Takarékpénztár pedig 25 koronát adományozott a nagybecskereki vöröskeresztnek.

— **Dicsérő elismerés.** Hess Rudolf altábornagy, a temesvári katonai parancsnokság vezetője, Juhász Zsigmond alezredesnek, aki a nagyikindai járványkórházat hat hónapon keresztül kifogástalanul és lelkiismeretesen vezette, a kórház átadása alkalmával a legfelsőbb szolgálat nevében dicsérő elismerését fejezte ki.

— **A kulturegyesület közgyűlése.** A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület június hó 4-ikén, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a vármegyházán f. évi harmincegyedik esztendei rendes közgyűlését. A közgyűlésre ezúton is meghívja a tagokat az elnökség.

— **Halálozás.** Mint Nagyszentmiklósról írják lapunknak, Gassenfeit Jakab Ferenc, az ottani posta- és távirat-hivatal h. főnöke 36 éves korában meghalt. Az elhunytat nagy részvét mellett temették el Nagyszentmiklóson.

— **Könyvet a harctérre.** Tudvalevőleg a legországszerte nemes versengéssel gyűjtik össze a kiolvasott folyóiratokat és könyveket, hogy azokat a harctéren küzdő vitézeinkhez juttassák, hogy pihenő óráikban szellemileg is üdüljenek. A Torontál-

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ szivarkahüvelyek.”

Figyelmeztetés!

Mint hogy hasonló megjelölésű hüvelyek kerültek forgalomba, tisztelettel figyelmeztetem a cigarettázó urakat, hogy a Modiano-féle Clubspecialité hüvelydobozokon mindig rajta van a „védjegy”:

Védjegy: az újságot olvasó és cigarettázó ur.

Halász Ferenc

a Modiano-gyár vezérképviselője.

Főraktár: STRELINGER MÁRK m. kir. dohánynagy- és különlegességi árudájában.

vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, amely már ezernél több folyóiratot és könyvet küldött a haretérre, a napokban ismét nagyobb küldeményt indít utnak. Ez alkalommal fölkeri azokat, akiknek kiolvasott folyóirataik s megőrzésre nem szánt könyveik vannak és azokat a haretérre óhajtanak küldeni, folyóirataikat és könyveiket június hó 4-ikéig küldjék a kulturegyesület főtítkárához („Torontál” szerkesztősége) s az egyesület készséggel továbbítja könyvadományait a haretéren küzdő vítéizeinknek.

— **A negyedik hadikölesön eredménye Ferenczhalmon.** Lapunk május hó 6-iki számában regisztráltuk, hogy Ferenczhalom község vezetői dr. Gyertyánffy Jenő főszolgabíró elnöke alatt népgyűlést rendeztek a IV. hadikölesön érdekében. Hírünket azzal fejeztük be, hogy a gyűlés szép eredményre jogosító reményteljes hangulatban nyert befejezést a főbíró lekesítő zárószavaival. Most azután konstatálhatjuk, hogy a vezetők fáradszorgalmát fényes eredmény koronázta. Amint ugyanis Ferenczhalomról írják, a község lakosai 1.556.500 koronát jegyeztek a IV. hadikölesönből s ezzel ismét bebizonyították hogy teljesen átérzik a kötelességteljesítés mivoltát. — Hogy a mostani eredmény a III. hadikölesnél elért 3 milliós jegyzésnek csupán a fele, abban leli magyarázatát, hogy ezuttal sokkal kevesebb lombardkölesön vétett igénybe és sokkal több a készpénz-jegyzés, tehát több heverő tőke lett mozgósítva. Ferenczhalom községe ezzel a négy hadikölesönben összesen 5.7 millióval vett részt.

— **Az elektromos ember.** Holnap, csütörtökön nagy filmszenzációja lesz a Városi Mozinak. Holnap mutatja be ugyanis „Az elektromos ember” című nagyszabású filmet, amely a kétezredik évből mutat be egy fantasztikus történetet remek fővételekkel. Ez az előadás még a régi esküdtzéki teremben lesz.

Szombaton június 3-ikán azonban megnyílik a Városi Színházban az új szezon Nick Fantom a csodadetektív kalandjaival, amelynek első történetét Rob Robin gyémántjait mutatja be ezuttal a Városi Mozi.

— **A csecsemő elválasztása** gyakran igen sok nehézséggel jár és éppen ezért az anyának melegen ajánlható, hogy kis gyermekének az elválasztás kezdetén szopóüvegben naponta egyszer, csakis vízzel felforraltva, egy kis Nestlé-lisztet nyújtson. Lassanként aztán két, három, sőt több ily étkezést is adhat, mire az elválasztás minden nehézség nélkül megtörténik, a gyermek szépen fejlődik és gyönyörűen gyarapszik. — Próbadozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé-cég, Wien, I. Biberstrasse 33-e.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

EGYETLEN CIKK,

mely több mint 10 év óta nem drágult meg: a valod

Yes-szappan

Ára 1 korona 50 fillér.

Legtökéletesebb és legkellemebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDEA 1, 3, 5 korona dobozonként. — YES KRÉM 3 korona tégelyenként.

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerháza

Budapest, Károly körút 5.

Színház, irodalom.

* **A táncosnő** ment ment másodszer tegnap este a színházban s a közönség ezuttal is nagy tetszéssel kísérte Balláné és Balla pompás játékát.

Népoktatás a mai Szerbiában.

— **A megszállott tartomány kulturája.** —

H. Gy. tanító, aki most a belgrádi kormányzóság tanítója, érdekes levélben írja le Belgrád kulturáját. A levelet az alábbiakban közöljük:

Belgrád, május 20.

Belgrádból írom e sorokat, mint a kormányzóság tanítója.

A horvát nyelv tudásának köszönhetem, hogy itt vagyok.

A belgrádi katonai kormányzóság egész Szerbiában az iskolák fokozatos megnyitását határozta el még az év elején. A közoktatásügy élén Quaternik Slávko őrnagy áll. Ritka jóindulattal van a tanítók és az egész tanügy iránt.

Nincs az a népjóléti intézmény, amely akkora szeretettel, oly messzemenő jóakarattal gondoskodik a nép minden ügyéről, mint a kormányzóság.

A gyermekek évek óta teljesen elhanyagolva, gondozatlanul szaladgáltak az utcán. Az utca pedig csak esavargókat nevelt volna belőlük.

Az iskola megnyitása nagy nehézségekbe ütközött, mert a tanításhoz tanító is kell. A szükség törvényt ront. Parancsot bocsátottak ki, amelynek értelmében a szerb-horvát, valamint más szláv nyelvet beszélő egyéneket a zászlóaljok kötelesek voltak bejelenteni. E bejelentés alapján vezényelték a bizonyos műveltséggel és alapismerettel bírókat a kormányzósághoz.

Tanító kevés van, körülbelül 7%. Sok van érettségi-elbír, más pályán levő értelmes kereskedő és iparos, de vannak fődmivések is. A tanítók igazgatók és kerületi iskolaelőadók lesznek.

A többiek részére tanfolyamot állított föl a kormányzóság. E tanfolyamon gyakorlati előadást, módszertani, lélektani és neveléstani előadásokat hallgatnak. Az előadók tanítók. A gyakorló iskola igazgatója Werner János őrmester, bácskai tanító, aki fáradszorgalmat munkásságával eddig a legszebb eredményeket érte el.

A tanfolyam 2-3 hónapig tart. Jelenleg 140 hallgatója van. A tanfolyam elvégzése után helyezik el őket.

Belgrádban eddig négy iskolában tanítanak. Az ötödiket e hó 21-én nyitják meg 7 tanítóval. Az eddigi iskolában 5-11 tanító és iskolánként 350-800 tanuló van. Minden iskolában mintaszerű tisztaság, katonás rend van. Azok a gyermekek, akik eddig rongyokba burkolva, testükön mindenféle férggekkel az utcán szaladgáltak, ma ragyogó tisztasággal ülnek az iskola padjaiban. Az egészségügy teljesen kielégítő. Minden héten orvos vizsgálja meg a gyermekeket. Az iskolátogatás pontos. Minden taneszközzel a kormányzóság látja el a tanulókat. A szegény gyermekek felruházásáról is gondoskodik. Az elmúlt vasárnap 300 fiú és leány gyermeket ruháztak föl iskolánkban. Alsó-felső ruhát kaptak. Az elhagyottak részére most rendeznek be egy nagy árvaházat.

A 12-18 évesek részére Banjicán, itt a szomszéd községben állítottak föl munkaiskolát, ahol jelenleg 300 ifjú tanulja a különböző iparágakat. Akkorára bővítik, hogy 2500 ifjút helyezhessenek el. Ezzel akadályozzák meg a csavargást.

Az iskolák nyelve szerb-horvát, csak Belgrádban az osztrák-magyar konzultusi iskolában tanítanak német és magyar nyelven, melynek tanulói 90%-ban osztrák vagy magyar alattvaló szülők gyermekei.

Ez iskolának 7 tanítója van. Az osztályok mindenhol elég népesek, mert egy-egy osztályban 70-80 tanuló van. A főszert az írás, olvasás, számolás és testgyakorlat tanítására helyezik.

Az iskolában nemcsak katonatanítók, hanem nyugalmazott, Horvát-Szlavonországból ide hívott tanítók és olyan nők is tanítanak, akik itt végeztek tanfolyamot.

A nem katonatanítók és tanítónők fizetése 140 K és 40 korona pótlék. Ingyen lakást és 304 fillért elsőrendű étkezést kapnak.

Eddig Belgrádon kívül 3 kerületben nyitották meg az iskolákat.

H. Gy.

LEGUJABB.

— **Reggel érkezett távirataink.** —

Az olaszok futása.

Budapest, máj. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése. A Baseler Anzeiger jelenti:

Az olaszok egész tűzérési állományának egyhatoda került eddig a magyarok és osztrákok kezébe, nem számítva a szákmányul esett száznál több gépfegyvert és az offenzíva területén kezükbe került egész hadianyagot.

Luganóból sürgönyzik

A Schio-vicenzai vasútvonalon a fenyegető helyzetre való tekintettel az olaszok megkezdték az arzenálok irattárának s a vicenzai bankoknak Mantuába való áthelyezését.

A balkáni harctér.

A bolgárok görög területen. — Megszállották Seres és Demirhisszar városokat.

Budapest, máj. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata.

A Matin Szalonikiből azt a szenzációs hírt jelenti, hogy a bolgárok a Rupi-erődön kívül még négy megerősített helyet szálltak meg a görög helyőrségek rövid ellentállása után.

A bolgárok gyorsan előnyomulnak Kavalla felé s Serest már megszállották.

A Temps jelentése szerint, a bolgárok aláereszkednek a Struma völgyén s megszállották Demirhisszar városát is, amelyből a görögök eltávoztak.

Orosz offenzíva?

Budapest, máj. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata.

Római lapjelentések szerint, Sonnino olasz külügyminiszter s Giers orosz nagykövet között hosszabb beszélgetés volt. Az olasz lapok véleménye szerint, a tanácskozás a küszöbön álló orosz offenzívával van összefüggésben.

Elsülyesztett angol gőzösök.

Budapest, máj. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

A Havas-ügnökség jelentése szerint, a Földközi-tenger nyugati részén zászlónélküli buvárhajó elsülyesztette az „Irnkby” angol gőzöst. A megmentett személyzetet Algirba szállították. A tengerészek elbeszélék, hogy ugyanazon a vizeken másik két angol gőzöst is megtorpedóztak.

A nagyváradi családi dráma.

Budapest, máj. 31. A „Torontál” eredeti távirata. Kopper nagyváradi bankigazgató bűnygyében, aki tudvalevőleg feltékenységéből karddal megvagdalta a feleségét, a hadosztály-bíró tegnap délután hirdette ki az ítéletet. A bíróság bűnösnek mondott ki Koppert a Btkv. 680. szakaszába ütköző könnyű testi sértés vétségében s ezért az egy hónapi vizsgálati fogság betudásával további két hónapi szolgálati fogságra ítélték. Az ügyész es védő felebbezett.

Nagyág község előjáróságától.

Hirdetmény.

Alulírott község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy Nagyág község határában körülbelül 2000 holdnyi területen gyakorlható vadászati jog 6 évi időtartamra f. é. június hó 28-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Nagyág, 1916. évi május hó 20-án.

Községelőjárósága.

Torontárvármegye alispánja.
ad 11134—916. szám. 1010—3

Versenyárgyalási hirdetmény.

A vármegye székházának és a megyei kórházaknak 1916—1917. évi tüzelőanyag-szükségletét biztostani óhajtván, felkérem a szállításra vállalkozókat, hogy ajánlataikat folyó évi június hó 24-ikének déli 12 órájáig nyújtsák be nálam. A beérkező zárt ajánlatok bizottsági felbontása ugyanazon déli 1/2 órakor fog megtörténni, amely alkalommal az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Az elkésett, távirati, utó- és szabálytalan ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A kiirt tüzelőanyagra egész teljében, de külön-külön is lehet ajánlatot tenni. Csak szabályszerűen kiállított és sértetlen borítékban, pecséttel lezárt ajánlatok vétetnek figyelembe.

Az ajánlati borítékra kívül a következő záradék vezetendő:

„Ajánlat a 11134—1916. alispáni számú tüzelőanyag szállítása tárgyában.“

Bánatpénzüi az ajánlati összeg 5%-a teendő le a nagybecskereki m. kir. adóhivatalban, készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban. Az ajánlat egységárak mellett a befuvarozási költségek beszámításával teendő meg. A szállítási ajánlatnak ugyanis a megyei székházépületbe, illetve a kórházak udvarába kell szólnia.

Ajánlattevők a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak. Magam azonban fenntartom magamnak a szabad választás, esetleg új árlejtés kiírásának jogát.

Ezen hatóság előtt ösmeretlen ajánlattevők kötelesek megbízhatóságukat és szállítóképességüket ipar- és kereskedelmi kamarai bizonyítvánnyal igazolni.

A szállítási határidő a megbízástól számított 6 (hat) hét. Az átvételt a megyei székházban a központi gépházfelügyelő, a kórházakban pedig a gondnokok eszközlik. A számlát az átvétele közeggel az átvétel igazolása céljából alá kell iratni, mert ennek hiányában az utalványozás nem történhet meg. Az ajánlat 1 (egy) koronás bélyeggel látandó el.

A szállítandó tüzelőanyag-szükséglet a következő:

1. a megyei székházban: 2800 Mm. darabos, teljesen pormentes elsőrendű porosz kőszén. A hajóról vagy vagonból kirakott mennyiség a kirakás napján szállítandó a megyeház pincéjébe.
2. a zombolyai kórházban: 20 vagon I-rendű bükk-hasábfa, 7 vagon I-rendű por- és salakmentes darabos porosz kőszén.
3. A nagyikindai kórházban: 13 vagon I-rendű bükk-hasábfa, 9 vagon aninai vagy porosz darabos kőszén. A szén 10 kg.-nál súlyosabb darabokban nem szállítható.
4. A törökkanizsai kórházban: 3 vagon I-rendű pirszén, 5 vagon I-rendű bükk-hasábfa.
5. A törökkanizsai járási menedékház részére: 1 vagon I-rendű bükk-hasábfa,

1 vagon I-rendű porosz szén.

6. A nagyszentmiklósi Berta-kórház részére: 20 vagon I-rendű bükk-hasábfa,

16 vagon I-rendű por- és salakmentes kőszén,

2 vagon szivattyu és gépfűtésre alkalmas légszesz-kocsz.

Nagybecskerek, 1916 május hó 30.

Jankó alispán.

Paratlan a maga nemében
RUSZANDA
GYÓGYISZAP FÜRDŐ

Ha mely más nemzetközi fürdőt is felülmúl!

Vasut-, posta- és távirádaállomás
Délmagyarország, **Melenze (Torontárvármegye).**
Nyitva május hó 15-től szeptember 15-ig.

4 modernül berendezett 74 szobából álló szállodával.
A fürdőn orvosi szaktekintélyek rendelkeznek.
Javalva: Kőszvény, idült ízületi rheuma, seropulosis minden alakjában, kenőgyógyimódnak ellenálló bőrbetegség, psoriasis és prurigoiban vérzésben szenvedő nők, idegbetegség, csehtántalmak. Carias Necrosisnál és idült lue bántalmaknál biztosan gyógyít.
Külföldi jó magyar konyha, valódi hamisítatlan borok, olvasó- és zongoraterem, tekeasztal és tekepálya, nagy virágos és árnyékos park padokkal. Naponta cigányhangverseny tartatik.
Prospektust kívánatra díjlanul küld a 452-10.3 **Fürdőigazgatóság.**

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT KÖZÖL A „TORONTAI“ POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügyvédségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fbg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butargyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Gottmann Jakabné és fiai, Kültel

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Debolgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Háló, kötélárú kereskedés:

Konkoly Róza I. és Testvérei, József Főherceg-utca 5.

Kalapkészítő:

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kömvészek:

Hoff N. és társai, Kültel.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferencz József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültel.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoiu Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátvás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth és Noriszán, a nagybid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.